

Monumentnummer*: 386197

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 3 juli 1990
Kadaster deel/nr: 82701/50

*Monumentnaam***

Vesuvius

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tronde	Ooststellingwerf	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Tronde	Poldermolentje a/d Haerweg, nabij de stobbepoel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Makkinga	F			956

*Rijksmonumentomschrijving***

Paaltjasker "Vesuvius", gebouwd aan het einde van de 19e eeuw voor Gerrit Baron en Hendrik Schurer door molenbouwer R.W. Dijkzma uit Giethoorn ten behoeve van de verveenderij in de omgeving van Elsloo. De tjasker is gerestaureerd in 1977-1978 en bevindt zich thans in het natuurgebied De Stobbepoel in het buurtschap Tronde nabij Elsloo.

Eenvoudig te demonteren en te verplaatsen houten poldermolentje, bestaande uit een (oudhollands opgehekt) wikenkruis met vaste borden (vlucht 5 meter) en een houten ton met vijzel, die beide op dezelfde as zijn gemonteerd; de vijzelton wordt rechtstreeks door windkracht aangedreven, dus zonder tussenkomst van een gaand werk, en is gelagerd in een houten raam dat zodanig op een door schoren gesteunde houten paal (molenpaal) is gemonteerd, dat de tjasker vrij op de wind door de maalkom of buitenste ringsloot kan bewegen. Het opgemalen water wordt via de binnenste ringsloot afgevoerd. Gedurende het winterseizoen is de tjasker opgeslagen in een naburige boerderij.

Paaltjasker "Vesuvius" van algemeen belang: -voor de geschiedenis van de industriële archeologie in Nederland, in het bijzonder van die der (demontabele en verplaatsbare) houten tjaskers; -vanwege zijn betekenis voor de ontwikkeling van de Nederlandse bemalingstechniek; -vanwege zijn rol in de 19e-eeuwse verveenderij in Noord-

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Nederland; -vanwege zijn tegenwoordige landschappelijke betekenis in het natuurgebied De Stobbepoel;

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

Molen